

Minimální preventivní program ZŠ Vrbová Lhota

školní rok 2017 / 2018

MPP si klade za cíl vést žáky ke zdravému životnímu stylu, předejít u nich sociálně patologickým jevům, případně setkání s nimi oddálit a naučit je rizikovým situacím nejen předcházet, ale je i řešit.

Obsah programu:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Vytýčení preventivního programu školy
4. Cíle preventivního programu
5. Vlastní preventivní aktivity
6. Metody práce
7. Realizace Preventivního programu školy
8. Školní program proti šikanování
9. Krizový plán
10. Závěr

1. Úvod

Problematika rizikové chování se týká dětí, které jsou žáky základní školy. Z tohoto důvodu je důležité realizovat primární prevenci právě v době povinné školní docházky. V tomto věku patří žáci základní školy k nejohroženější skupině, a proto také naše škola připravuje a realizuje komplexní program prevence rizikového chování. Tento program vychází z potřeb školy, může se měnit v závislosti na změnách těchto potřeb (pružně reaguje na aktuální potřeby). Preventivní program je určen pro žáky, rodiče, pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, ale i pro širokou veřejnost.

2. Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Vrbová Lhota je malotřídní vesnická škola, jejíž součástí je mateřská škola. Poskytuje vzdělání dětem v 1. – 5. ročníku. Pracujeme podle vzdělávacího programu ŠVP – Naše škola a k 1. 9. 2017 je ve škole zapsáno 37 žáků. Výuka probíhá ve dvou kmenových třídách. Součástí školy je školní družina a školní zahrada.

Naše škola je připravena poskytnout odbornou péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, žákům z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami, žákům vykazujícím sklon k rizikovému chování, žákům nadaným a mimořádně nadaným, žákům ohroženým školním neúspěchem. Žákům jsou aktivně nabízeny rozmanité volnočasové aktivity a zájmové kroužky.

Za riziková místa školy, kde může docházet k nežádoucím situacím, lze považovat šatny, toalety, školní zahradu. Z časového hlediska považujeme za rizikové přestávky, přechody na svačiny a oběd.

Průběžně monitorujeme riziková místa, minimalizujeme problémy při přestávkách a přechodech žáků ke stravování účinným pedagogickým dohledem nad žáky.

3. Vytýčení preventivního programu školy

Primární prevence sociálně patologických jevů u žáků je zaměřena na

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví
- šikana
- rasismus, xenofobie, extremismus
- vandalismus
- kriminalita, krádeže
- homofobie
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- rizikové chování v dopravě
- kyberšikana

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí (vč. sexuálního zneužívání)
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

4. Cíle Preventivního programu školy

a) dlouhodobé

- výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- osvojení si pozitivního sociálního chování
- vedení žáků k vyhraněnému negativnímu vztahu k návykovým látkám
- vedení žáků k samostatným správným rozhodnutím a řešení problémů
- vedení žáků k odpovědnosti za své vlastní chování

b) krátkodobé

- zapojení žáků do tvorby zdravého prostředí a zdravých životních podmínek
- zapojení žáků do aktivního vytváření příznivého klimatu na škole
- pomoc dětem při řešení jejich problémů

5. Vlastní preventivní aktivity

1. a 2. ročník:

- dodržování zásad zdravé výživy a hygieny
- význam pohybu pro udržení tělesné zdatnosti
- utváření vztahů k ostatním lidem – nácvik vzájemné úcty, důvěry, práva a povinnosti žáků
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- rozvoj schopnosti řešit problémy, diskutovat, klást otázky
- uvědomění si nebezpečí, které hrozí od cizích lidí
- základní znalosti o nebezpečí požívání alkoholu a cigaret
- znalost jednoduchých praktik odmítání návykových látek
- uvědomění si nebezpečí šikany a kyberšikany
- rozvoj sociálních dovedností, úcta k sobě i k ostatním
- tyto znalosti a dovednosti děti získávají formou povídání, diskuze, her, dramatizací a dalších technik

3. - 5. ročník:

- znalost rizik u návykových látek
- rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti a umět jim čelit
- zdraví jako základní lidská hodnota
- uvědomění si rizik a nebezpečí šikany a kyberšikany
- osvojování zdravého životního stylu, čelit rizikům v oblasti poruch příjmu potravy
- prohlubování získaných znalostí z oblasti prevence závislostí
- upevňování negativních postojů k návykovým látkám (i mezi vrstevníky)
- pojmenování a vysvětlení základních mezilidských vztahů
- uvědomění si, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých je protiprávní

Zaměření na všechny ročníky:

- výchova ke zdravému životnímu stylu

- navozování optimálního sociálního klimatu ve škole a ve třídě
- základy etické výchovy
- budovat pozitivní třídní a školní klima
- informace v oblasti prevence alkoholismu, kouření, drog
- včasné odhalování specifických poruch učení a chování
- všestranný rozvoj osobnosti žáků
- přijímání kulturních odlišností
- včasné diagnostikování rizikového chování ve třídě a škole
- spolupráce s rodinou

6. Metody práce

Používané metody vycházejí ze znalosti žáků, jejich potřeb, věku žáků a prostředí. Využívané metody propojují mezipředmětové vztahy a působí na všechny složky (vědomostní, dovednostní, sociální).

- výklad
- besedy, diskuze
- samostatné práce žáků
- skupinová práce žáků
- videoprojekce
- exkurze
- dramatizace
- projekty, projektové dny
- zážitkové učení

7. Realizace Preventivního programu školy

Témata primární prevence jsou zařazována v jednotlivých předmětech v rámci ŠVP, zejména v prvouce, přírodovědě, vlastivědě, českém jazyce, tělesné výchově, výtvarné výchově a informatice.

MPP klade důraz na rozvíjení klíčových kompetencí:

- Komunikativních
- Sociálních a personálních
- Občanských
- K řešení problémů

Napříč vzdělávacími oblastmi proto prostupují a k pozitivnímu rozvoji osobnosti žáka přispívají průřezová témata, zejména:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova
- Etická výchova

Projektové hodiny a projektové dny:

- celoroční projekt zaměřený na poznávání zajímavých míst našeho kraje
- školní výlety a exkurze
- divadelní představení, výchovné koncerty (ZUŠ Pečky)
- Deskové hry ve škole
- adventní zpívání – Ratenice, Vrbová Lhota
- vánoční jarmark
- Masopust ve škole
- návštěva Městské knihovny Sv. Čecha v Pečkách
- karneval ve školní družině
- sportovní soutěže (spolupráce s okolními malotřídními školami)
- beseda se zástupcem Policie ČR
- výtvarné soutěže
- divadelní pout'

Volnočasové aktivity

Volnočasové aktivity jsou na naší škole realizovány prostřednictvím školní družiny a DDM Symfonie Poděbrady - kroužky dovedných rukou, výtvarný, počítačový, pečení, cvičení s hudbou a turistický. Nabídka volnočasových aktivit je rozšířena o kroužky, které jsou zřizovány OU ve Vrbové Lhotě a Ratenicích – fotbalová příprava Vrbová Lhota a SDH Ratenice. Žáci mohou navštěvovat ZUŠ a sportovní kroužky v Pečkách. Všechny tyto aktivity vnímáme jako preventivní kroky vedoucí k omezení výskytu rizikového chování.

8. Školní program proti šikanování

Vytváření školního programu proti šikanování je dlouhodobý a trvalý proces. Určují ho dva znaky – celoškolský rozměr a zaměření na specifickou prevenci. Aby škola žáky účinně chránila před šikanováním, zapojí všechny pedagogické pracovníky. Zaměření na specifickou prevenci vypovídá, že se program věnuje výhradně řešení šikany, a to prostřednictvím specifické primární prevence a prevence sekundární. Obecná struktura 13 komponent ve školním programu proti šikanování má univerzální charakter a lze ji použít jako jednotící princip i pro ostatní rizikové chování, a tak vytvořit integrovaný, ucelený preventivní program školy.

Školní program proti šikanování má 13 hlavních součástí:

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu)
2. motivování pedagogů pro změnu
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

4. užší realizační tým (zástupce vedení - nejlépe ředitel, zástupci třídních učitelů, zástupce družiny, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog atd.)
5. společný postup při řešení šikanování
6. primární prevence v třídních hodinách
7. primární prevence ve výuce
8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
9. ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů)
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách);
11. školní poradenské služby
12. spolupráce se specializovanými zařízeními
13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol).

9. Krizový plán školy

Krizový plán školy vychází z metodického doporučení MŠMT č. j. 21291/2010 – 28.

Cílem krizového plánu školy je minimalizovat škody v případech, kdy ve vnitřních, vnějších prostorech školy i v celém areálu školy dojde k některému z projevů rizikového chování. Z tohoto plánu jasně vyplývají kompetence jednotlivých pracovníků školy, specifické postupy a způsoby řešení krizové situace. Postupy krizového plánu jsou závazné pro všechny pracovníky školy a určují konkrétní odpovědnost jednotlivých pracovníků.

10. Závěr

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu jejich povinné školní docházky. Jedná se zejména o spolupráci pedagogického sboru, rodičů, žáků a odborníků. Je velmi důležité kombinovat informace z prevence rizikového chování s výcvikem v oblasti sociálních dovedností.